

INFORMACJE NA TEMAT BADAŃ SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH

Podstawy prawne:

- 1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.**
- 2. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.**
- 3. Rozporządzenie (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych**
- 4. Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r.**

Badanie sanitarno-epidemiologiczne zgodnie z art. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi jest to badanie, w którego skład wchodzi badanie lekarskie, badania laboratoryjne oraz dodatkowe badania i konsultacje specjalistyczne, wykonywane w ramach nadzoru epidemiologicznego w celu wykrycia biologicznych czynników chorobotwórczych lub potwierdzenia rozpoznania choroby zakaźnej.

Zgodnie z art. 6. ust. 1 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1239) obowiązkowym badaniom sanitarno-epidemiologicznym, określonym na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 2, podlegają:

- 1) podejrzani o zakażenie lub chorobę zakaźną;
- 2) noworodki, niemowlęta i kobiety w ciąży, podejrzane o zakażenie lub chorobę zakaźną mogącą się szerzyć z matki na płód lub dziecko;
- 3) nosiciele, ozdrowieńcy oraz osoby, które były narażone na zakażenie przez styczność z osobami zakażonymi, chorymi lub materiałem zakaźnym;
- 4) uczniowie, studenci i doktoranci kształcący się do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby;
- 5) osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy na obowiązkowe badania sanitarno-epidemiologiczne kieruje:

- 1) osoby, o których mowa w ust. 1 w pkt 1-3 - właściwy dla ich miejsca pobytu **państwowy powiatowy inspektor sanitarny**;
- 2) osoby, o których mowa w ust. 1 w pkt 4 - **kierujący szkołą albo rektor uczelni lub osoba przez nich upoważniona**;
- 3) osoby, o których mowa w ust.1 w pkt 5 - **pracodawca albo zlecający wykonanie prac**.

W świetle art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi badanie lekarskie przeprowadza lekarz podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący zadania służby medycyny pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy.

O częstotliwości i zakresie badań **decyduje lekarz**, gdyż to on wydaje **orzeczenie lekarskie**:

- 1) o zdolności do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby;
- 2) o czasowych lub trwałych przeciwwskazaniach do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

Badania laboratoryjne przeprowadzają, akredytowane w zakresie przedmiotu badania, na podstawie przepisów o systemie zgodności, laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria na podstawie umów zawieranych z tymi organami.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi jedynym wymaganym dokumentem dotyczącym dopuszczenia do pracy pracownika jest orzeczenie lekarskie.

Ustawa zasadnicza ani przepisy szczegółowe nie wskazują czy i jak często badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych ma być odnawiane. Lekarz, w oparciu o posiadaną wiedzę medyczną oraz po uzyskaniu informacji od pracodawcy (pracownika) o rodzaju i miejscu świadczenia pracy ma możliwość wskazania następnego terminu przeprowadzenia przedmiotowych badań.

Jeżeli nie istnieją przesłanki wskazujące na zakażenie czynnikami uniemożliwiającymi wykonywanie określonych prac, to orzeczenie lekarskie jest ważne.

O aktualności badań decyduje również kontynuacja pracy w tym samym zakładzie jak również zakres i rodzaj wykonywanych czynności na stanowisku pracy oraz właściwe udokumentowanie badania w dokumentacji medycznej lekarza przeprowadzającego badania.

Badanie laboratoryjne do celów sanitarno-epidemiologicznych w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Skierniewicach

Badanie wykonywane jest pod kątem zakażenia drogą pokarmową pałeczkami duru brzuszego, durów rzekomych A, B, C oraz innymi pałeczkami *Salmonella* i *Shigella* wywołującymi stany chorobowe.

W przypadku tych zakażeń istnieje możliwość czasowego nosicielstwa.

Badania do celów sanitarno-epidemiologicznych przeprowadza się przed podjęciem pracy, rozpoczęciem nauki lub ponownym podjęciem pracy lub nauki po przebyciu zakażenia pałeczkami duru brzuszego, durów rzekomych A,B,C oraz innymi pałeczkami *Salmonella* i *Shigella*.

Badanie na nosicielstwo pałeczek *Salmonella* i *Shigella* obejmuje trzykrotne badanie kału.

W Punkcie Przyjęcia Próbek do badań epidemiologicznych można otrzymać zestaw transportowy do pobrania próbki kału w ilości **3 szt.** (zestaw to probówka z podłożem transportowym typu Amies i jałowa wymazówka) wraz z instrukcją. Zestaw wliczony jest w cenę badania.

Sposób pobrania próbek.

Należy pobrać 3 próbki kału (wymazy z kału), przez 3 kolejne dni, po jednej każdego dnia, za pomocą kompletu probówek z podłożem transportowym.

W tym celu należy:

1. wyjąć z jednego opakowania próbkę z wymazówką
2. trzymając wymazówkę za korek, pobrać końcem z watą odrobinę kału (do wysokości waty)
3. włożyć wymazówkę do próbki i upewnić się, że korek wymazówki szczelnie zamyka próbkę
4. próbkę opisać; imieniem i nazwiskiem, datą i godziną pobrania próbki
5. każdego z trzech kolejnych dni powtórzyć czynności opisane w pkt. od 1-4.

Próbki przechowywać w chłodnym miejscu i zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich. Wszystkie 3 próbki dostarczyć razem do Laboratorium najpóźniej w ciągu 72 godzin od pobrania pierwszej próbki.

Maksymalna ilość pacjentów obsługiwanych w ciągu dnia (badanych na nosicielstwo *Salmonella*, *Shigella*) wynosi **30 osób**.

Podczas rejestracji badań wypełniane jest zlecenie i uzgodnienia z klientem, niezbędne jest podanie danych osobowych oraz numeru PESEL.

W przypadku braku nr PESEL należy podać numer identyfikacyjny innego dokumentu, na podstawie którego jest możliwe ustalenie tożsamości (np. serię i numer paszportu).

Podczas składania zlecenia osoby badane zobowiązane są do poświadczenia datą i podpisem zapoznanie się z „Klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach dla osób fizycznych i podmiotów nie posiadających osobowości prawnej”.

Oplata za badania

Oplata za badania (gotówka, karta) w wysokości **90,00 zł brutto** (za 3 próbki).

Na życzenie klienta wydawane są faktury.

Sprawozdania z badań

Sprawozdania z badań można odbierać w Punkcie Przyjęcia Próbek po ok. 7 dniach od daty dostarczenia próbek w godzinach 13.00 - 15.00, od poniedziałku do piątku z dowodem osobistym lub innym dokumentem tożsamości.

Istnieje możliwość upoważnienia osoby trzeciej do odbioru wyników. Druk upoważnienia można otrzymać w Punkcie Przyjęcia Próbek lub wypisać odręcznie (musi on zawierać PESEL osoby badanej).

Jeżeli z próbek uzyskany zostanie wynik dodatni, to uznaje się, że osoba u której przeprowadzono to badanie jest identyfikowana jako osoba zakażona odpowiednim czynnikiem chorobotwórczym.

Z wynikami badań należy udać się do lekarza medycyny pracy lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w celu wydania orzeczenia lekarskiego.

UWAGA

Badań na nosicielstwo bakterii *Salmonella* i *Shigella* nie należy wykonywać w trakcie antybiotykoterapii ! Należy odczekać 7 – 10 dni od daty przyjęcia ostatniej dawki antybiotyku..

Próbki nieprawidłowo pobrane, nieopisane i/lub uszkodzone nie będą przyjmowane do badań.

Osoby, które wykonywały ww. badanie w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach mogą uzyskać kopię swoich badań z ostatnich 5 lat (kopia sprawozdania z badań, poświadczona za zgodność z oryginałem). Należy złożyć w Punkcie Przyjęcia Próbek pisemny wniosek.

Uczniowie, studenci i doktoranci kształcący się do wykonywania prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej drogą pokarmową, posiadający skierowanie odpowiednio ze szkoły lub uczelni, opatrzone pieczęcią, podpisem osoby upoważnionej do kierowania na ww. badania oraz wpisanym kierunkiem kształcenia, wykonują to badanie bezpłatnie.

Skierowanie okazują w momencie oddawania próbek do badania.

Dodatkowe wyjaśnienia dotyczące prac, w których istnieje zagrożenie przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby drogą pokarmową.

Prace, przy których istnieje ryzyko przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej to: wytwarzanie, przygotowywanie, pakowanie, dystrybucja lub przechowywanie nieopakowanej żywności, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz leków doustnych, a także mycie naczyń i pojemników przeznaczonych na żywność, wodę lub leki.

Wykonywane one są w:

- 1) zakładach żywienia zbiorowego;
- 2) zakładach hurtowych i detalicznych obrotu nieopakowaną żywnością;
- 3) zakładach uzdatniających i dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub lód do celów spożywczych;
- 4) zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu;
- 5) fermach i zakładach mleczarskich przy pozyskiwaniu i przetwórstwie mleka, w tym również rolnicy gospodarujący indywidualnie;
- 6) gospodarstwach rolnych, w których produkuje się żywność w celu wprowadzenia do obrotu, w odniesieniu do osób biorących udział w pracach wymagających bezpośredniego kontaktu z nieopakowanymi środkami spożywczymi lub prowadzących takie gospodarstwa;
- 7) aptekach, punktach aptecznych, sklepach zielarskich i hurtowniach farmaceutycznych;
- 8) zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładach opiekuńczo-leczniczych;
- 9) żłobkach, przedszkolach i innych miejscach przebywania dzieci do lat 6;
- 10) podmiotach świadczących usługi gastronomiczne w hotelach, a także w wagonach restauracyjnych, barowych oraz wagonach chłodni przeznaczonych do przewozu nieopakowanych artykułów żywnościowych;
- 11) podmiotach świadczących usługi na statkach powietrznych i wodnych na stanowiskach stewardów i stewardes.
- 12) inne spoza wymienionych wyżej według uznania lekarza kierującego na ww. badania.

PSSE w Skierniewicach nie udziela informacji o wynikach badań telefonicznie !

Punkt Przyjęcia Próbek do badań epidemiologicznych (parter budynku Stacji):

- czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-11:30,
- przyjmowanie próbek do badań na nosicielstwo pałeczek Salmonella, Shigella odbywa się od poniedziałku do środy w godzinach 8:00-11:30,
- odbiór wyników codziennie w godzinach 13.00-15.00.

Dane Teleadresowe:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Skierniewicach

ul. Piłsudskiego 33

96-100 Skierniewice

Tel. (46) 834-33-25 (Punkt Przyjęcia Próbek)

Tel. (46) 833-46-00 (centrala)